

Busaszaporulat a Tisza-tavon

Nagy Gábor, Papp Gábor

A Kínából betelepített busafajokról kezdetben úgy tartották, hogy nem képesek hazánkban sikeresen szaporodni, ezért van szükség az ivadékaik halkeltető állomásokon történő mesterséges előállítására. A múlt század 70-es éveitől kezdve azonban időről-időre olyan tömegben jelent meg a fehér busa ivadéka a Tisza vízrendszerében, amely csak természetes szaporodásával magyarázható. Harka és munkatársai 2008 júliusában a Tisza-tónak egy olyan öblében észlelték a busa 20 mm alatti ivadékait, ahová áramlás nem sodorhatta be, ezért fölvetették az állóvízben történő szaporodás lehetőségét is.

2016. július 7-én a Tiszavalki-medence térségében egyéb vizsgálataink közben a szélvizekben szokatlan formájú ivadécsapatokra lettünk figyelmesek. 150 mikron szembőségű, üveges planktonhálóval sikerült fognunk 9 egyedet, melyeket a helyszínen busaként azonosítottunk. Későbbi vizsgálat céljából a kifogott halakat 5 %-os formalinban tartósítottuk. A busaivadék mérete ekkor 19 és 21 mm között változott.

A következő héten, ugyanezen a helyen egy SAMUS 725 MP típusú elektromos halászeszközzel mintegy 500 egyedet fogtunk. A körülbelül egyhónapos ivadékok nagy területen, állóvízi és áramlásos vizekben egyaránt jelen voltak, egyedszámukat több százezresre becsüljük. Fejlődésüket azóta is nyomon követjük. A Tisza-tó többi medencéjéből egyelőre nem került elő busaivadék, ezért

Busaivadékok tömege a Tiszavalki-medencében (Papp Gábor felvételei)

valószínűleg a Tiszavalki-medence térségében történhetett az ivás. Elképzelhető, hogy a tározótérben, de a tiszai szaporodás lehetősége sem zárható ki. A faj feltételezett hazai ivásának időszakában a nagymennyiségű csapadék következtében kisebb árhullámok követték egymást a Tiszán, melyek a IX-es számú öblítőcsatornán keresztül besodorhatták a lebegő ikrákat a medencébe.

A busa jellemzően 23-24 °C-os vízben szaporodik, tehát vizeink felmelegedése kedvező feltételeket teremt a faj szaporodásához. A Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. által bevezetett szelektáló halászat eddig is igyekezett gyéríteni a helyi busaállományt, de a tömeges szaporulat láttán a jövőben fokozni kívánja erőfeszítéseit.

Néhány friss adat a magyar bucó (*Zingel zingel*) és a selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetser*) előfordulásáról a Tisza vízrendszerében

Halasi-Kovács Béla, Nyeste Krisztián

2015 júliusában a SCLAP Kutatás-fejlesztési és Tanácsadó Kft. haltani felmérést folytatott a Közép- és Alsó-Tiszán, továbbá több mellékfolyóján és csatornáján. Ennek során a címben jelzett, természetvédelmi szempontból komoly értékkel bíró fajok is előkerültek. A magyar bucó a Duna vízgyűjtőjének fokozottan védett, endemikus halfaja, továbbá Natura 2000-es jelölőfaj. Felméréseink során a vizsgált Tiszaszakasz teljes hosszán megtaláltuk, ezen kívül a Zagyvában és a Marosban is fogtuk. Az előbbi vízfolyásban eddig csak egyetlen előfordulási adata volt ismert 2007-ből, így öröndetes, hogy a fajnak feltehetően azóta önfenntartó, stabil populációja alakulhatott ki. A lelőhelyek EOV-koordinátái a következők:

Védett halunk a selymes durbincs (Harka Ákos felvétele)

Tisza: Tiszabura (X 238284, Y 760539), Tiszaug (X 169742, Y 726311);

Zagyva: Jásztelek (X 237931, Y 721679);

Maros: Nagylak (X 92073, Y 777787), Szeged (X 100381, Y 740178).

A selymes durbincs védett, a magyar bucóhoz hasonlóan dunai endemizmus, és a Natura 2000 egyik jelölőfaja. A víz minőségére kifejezetten érzékeny halfajunk az alábbi pontokról került elő:

Tisza: Tiszabura (X 238284, Y 760539);

Maros: Nagylak (X 92073, Y 777787), Szeged (X 100381, Y 740178).